

Doris Dahlin - en klasskildrare av rang

[Bokrec.]

9/4/2008 5:50:00 AM

Doris Dahlins nya roman Vi vet nog vem du är inleds med ett dramatiskt citat på försättsbladet: "Det är lätt att tillverka tidsinställda bomber av människor. Med tillräckligt många kränkningar, med smärta och likgiltighet är det endast en sak vi kan veta. En dag briserar de."

I romanens fokus står två kvinnor, Grace och Anna som tycks vara varandras motsatser i allt. Perspektivet växlar romanen igenom mellan de två kvinnorna, först i slutet kommer en dialog till stånd.

Grace är den till synes lyckade karriärkvinnan, ensamstående med en chic och omsorgsfullt vårdad våning i Stockholms innerstad, Grace är alltid lika välskött och i god fysisk trim.

Anna är den evigt förfördelade, ständigt hets-ätande, överviktiga och misslyckade konsumkassörskan. Hennes liv kretsar kring en sturig ton-åring, som ständigt gör livet surt för henne. Sara protesterar med fyllor och minst sagt olämpliga kavaljerer.

Men allt detta är bara yta, visar det sig och med en teknik som erinrar om August Strindbergs kammardramer rullas en helt annan verklighet upp, åtskilliga lik trillar ur garderoberna och människor demaskeras.

Grace har skickligt maskerat sitt livs nederlag genom att bygga en drömvärld som hon duperar också sina närmaste vänner med: där ingår en påhittad chefsposition och en lika falsk fransk älskare som vid närmare påseende visar sig vara en tillfällig bekant utanför en tunnelbanespärr.

Alice förefaller vara den ständiga losern, vulgär och skrikig, men hon genomgår en utveckling mot en mogen mor och kvinna som i slutet gör det möjligt för henne att hantera sitt liv och att komma sin dotter Anna nära.

Det som binder kvin-norna till varandra är en mörk barndom, som framför allt förpestats av en vedervärdig lärare, fröken Wickström, som framför allt trakasserat Anna.

Grace upplever det som sin mission att konfrontera fröken Wickström, få henne att inse vad följderna blivit av hennes förföljelse av Anna och hur djupt hon skadat henne. Men Grace möter en gammal dement dam, vars tillvaro totalt spärat ur, och hennes självpåtagna uppdrag går om intet.

Den värld som Doris Dahlin öppnar dörrarna till är en jantevärld, ohygglig och alltför väl igenkännlig. Vi vet nog vem du är syftar på de röster som de båda flickorna minns från sin barndom, en tid då båda flickorna utsattes för ständigt hån på skolgården och glåporden ekar fortfarande i minnet, både hos Alice och Grace.

Plötsligt dör en av de gamla plågoandarna och romanen blir spännande som en välskriven pusseldeckare. Upplösningen är lika oförutsägbar som skickligt genomförd, mer ska inte avslöjas här.

Liksom den föregående romanen Skammens boning handlar också Vi vet nog vem du är om stora teman som skuld och skam. Ibland gör det nästan ont att läsa Doris Dahlin eftersom hon med psykologisk skärpa visar på människors skörhet och de mekanismer som leder till utstötthet och isolering.

Doris Dahlin som sedan många år arbetat med människors utveckling inom näringsliv och offentlig förvaltning, väver skickligt in sina kunskaper om arbetslivet och hur människor slås ut. Utan att bli plågsamt didaktisk skildrar Doris Dahlin samhället ur ett klassperspektiv, som ett fåtal författare i samtiden ägnar sig åt, som Aino Trosell och Åsa Linderborg.

Jag vågar redan på det här stadiet av Doris Dahlins utveckling som författare se henne som en framtida Ivar Lo-pristagare i ovan nämnda författares efterföljd.

Lena S. Karlsson